

22. Oikeusaputoimisto

Oikeusapulautakunnan kokoonpano, kokoukset ym. V. 1969 oli lautakunnassa ainoastaan yksi jäsen sama kuin edellisenä vuonna. Kokoonpanossa tapahtui seuraavat muutokset: puheenjohtajana oik.tiet.tri Göran Portinin tilalla oli varatuom. Göran Westerland, varapuheenjohtajana vanh.oik.neuvosmiehen Eero Röngän tilalla oik.tiet.kand. Yrjö Castrén, jäsenenä kaup.visk. Martti Mehdon ja vanh.oikeusneuvosmiehen Henrik Boehmin tilalla varatuom. Lempi Hartikka ja valtiot.maist. Georg Paile sekä kaupunginhallituksen edustajana pank.joht. Eero Harkian tilalla tal.joht. Kaarlo Pettinen.

Lautakunnalla oli vuoden aikana seitsemän kokousta, joiden pöytäkirjat sisälsivät 79 pykälää. Kirjelmää saapui 291 ja lähetettiin 10.

Lautakunta käsitteli sille johtosäännön mukaan kuuluvia, oikeusaputoimiston toimintaan yleensä liittyviä asioita ja teki kertomusvuonna mm. seuraavanlaisia päätöksiä: oikeusaputoimiston toimistonhoitajan Sirkka-Liisa Ahosen vaalin vahvistaminen (27.1. 7 §); oikeusaputoimiston tilastokortin uusiminen (27.1. 13 §); varatuom. Tuomas Hinttulan vaalin vahvistaminen oikeusaputoimiston 28. pl:n tilapäisen apul.oik.avustajan virkaan (27.1. 18 §); oikeusaputoimiston tilapäisen kanslistin sekä kahden toimistoapulaisen virkojen täyttäminen (10.2. 22 §, 10.4. 28 §, 3.10. 59 §); ilmoitus Helsingin Asianajajyhdistyksen ja Helsingin Haastemiehet Yhdistyksen 12.2.1966 tekemän haas-

te- ja tiedoksiantopalkkioita ym. koskevan sopimuksen muuttamisesta 20.3.1968 (10.4. 32 §) sekä lausunnon antaminen kaupunginhallitukselle nuorisokomitean mietinnön johdosta, jossa oli kysymys yksinhuoltajien lasten tarvitsemasta erityisestä tuesta (21.8. 47 §). Lisäksi lautakunta päätti ottaa tilastojen keräämisessä käyttöön IBM:n »Port-A-Punch» reikäkortin aikaisemman »Mark-sensing» kortin tilalle.

Oikeusaputoimisto. Oikeusavustajan, kolmen apulaisoikeusavustajan, holhousapuasioita hoitavan apulaisoikeusavustajan, notaarin, tp. notaarin ja toimistonhoitajan virkoja hoitivat toimistossa samat viranhaltijat kuin edellisenäkin vuonna. Oikeusavustajan vuosiloman aikana hänen tehtäviään hoiti apulaisoikeusavustaja Risto Laine. Apulaisoikeusavustajien viransijaisena toimi oik.tiet.kand. Antti Pohjanheimo. Kanslistina toimi rouva Marja-Liisa Kattelus vuoden alusta lukien. Toimistoapulaisia oli kolme, joista merkon. Airi Kirjavainen 1.5. lukien.

Asiakaskäyntien lukumäärä pysyi suunnilleen samana kuin v. 1968 huolimatta viisi-päiväiseen työviikkoon siirtymisestä. Käyntien lukumäärä päivää kohti taas vastavasti nousi. Samoin nousivat rekisteröityjen asioiden ja oikeudessa esiintymisten määrä.

Paitsi helsinkiläisten asiakkaiden asioita hoiti toimisto vuoden aikana myös muiden kotimaisten sekä Ruotsin oikeusapulaitosten toimeksiantoja.

Vuoden aikana oli rekisteröityjä asioita 6 474 (ed.v. 6 289). Näistä ryhdyttiin varsinaisiin toimenpiteisiin 2 153 (2 097) tapauksessa ja muissa annettiin vain neuvontaa. Eniten oli avioeroasioita, 1 036 (1 043), joista oikeutta käytiin 381 (391) tapauksessa. Asumuseroasioita rekisteröitiin 891 (756), ja näistä 181 (171) tapauksessa käytiin oikeutta. Työ- ja palkkariitoja rekisteröitiin kertomusvuonna 546 (616). Niissä käytiin oikeutta 21 (27) jutussa. Asia sovittiin asianomaisten kesken 118 (154) tapauksessa. Muista 110 (140) tapauksessa osa sovittiin ilman, että sovinnon tulosta olisi toimistolle nimenomaisesti ilmoitettu, ja osassa todettiin asiakkaan olleen väärässä tai jutun olleen muuten toivoton.

Avoliittolain mukaiseen elatusvelvollisuuden perustuvia elatusapumaksuja tuomittiin toimiston asiakkaille 84 530 (83 418) mk/kk. Tämän lisäksi tuomittiin kerta-kaikkisina elatusapumaksuina 15 000 mk. Palkkasaatavia tuomittiin maksettavaksi 16 255 mk. Tältä vuodelta ei tilastoitu erikseen niitä palkkasaatavia, jotka maksettiin neuvottelun jälkeen ilman oikeudenkäyntiä. Mainittakoon kuitenkin, että maksettavaksi tuomittujen ja muuten maksetuksi ilmoitettujen palkkasaatavien yhteismäärä v. 1968 oli 75 625 mk ja summittaisesti voidaan arvioida määrän kertomusvuonna olleen samalla tasolla.

Erilaisia asiakirjoja ja kirjelmiä laadittiin 4 812 (5 186). Näistä oli kirjeitä ja postikortteja 3 085 (3 450), maksuttoman oikeudenkäynnin anomuksia 602 (553), haastehakemuksia 634 (625) sekä muita kirjelmiä eri tuomioistuimille ja viranomaisille 491 (558).

Päätökseen saatetuista 777 (822) oikeudenkäynnistä voitettiin joko kokonaan tai osaksi 693 (758) ja hävittiin 70 (64) juttua. Muut jäivät eri syistä sikseen.

Maksutonta oikeudenkäyntiä anottiin 602 (553) asiassa. Hakemuksista hyväksyttiin 551 (511) ja hylättiin 51 (42).

Vuoden kuluessa oli esiintymisiä oikeudessa 1 509 (1 467). Niistä Helsingin raastuvan-oikeudessa esiinnyttiin 1 502 (1 564) kertaa sekä Espoon ja Helsingin kihlakunnanoikeudessa 7 (3) kertaa. Helsingin hovioikeudessa jouduttiin hoitamaan 71 (66) juttua ja korkeimmassa oikeudessa 10 (9) juttua.

Kertomusvuonna oli toimistossa asiakaskäyntejä 11 188 (11 216). Nämä käynnit jakaantuivat eri kuukausien osalle seuraavasti:

	Vastaan- ottopäiviä	Käyn- tejä
Tammikuu	23	967
Helmikuu	20	813
Maaliskuu	21	1 033
Huhtikuu	21	826
Toukokuu	22	871
Kesäkuu	20	842
Heinäkuu	23	963
Elokuu	21	932
Syyskuu	22	1 120
Lokakuu	23	1 063
Marraskuu	20	1 017
Joulukuu	21	741
Yhteensä	257	11 188

Käyntien määrä päivää kohden oli n. 43 (41). Suurin määrä käyntejä yhtenä päivänä oli 122 (115) ja pienin 10 (4).

Ammattinsa ja sukupuolensa mukaan asiakkaat ryhmittäytyivät seuraavasti:

Sosiaaliryhmä	Yhteensä	Näistä naisia
I	148	79
II	1 118	723
III	3 202	2 118
IV	2 006	1 583
Kaikkiaan	6 474	4 503

Asiakkaiden sosiaalista asemaa määrätessä käytettiin kaupungin tilastotoimiston

22. Oikeusaputoimisto

hyväksymää sosiaaliryhmitystä; kysymyksessä saattaa olla myös entinen ammatti. Vaimo, jolla ei ole omaa ammattia, luetaan perheenpään sosiaaliryhmään.

Käsiteltyjen juttujen ja asiain ryhmittäminen laatunsa mukaan ilmenee seuraavasta yhdistelmästä:

Asumuseroja	891
Avioeroja	1 036
Osituksia	101
Elatusapuja	486
Muita perheoikeuteen kuuluvia asioita	241
Holhousasioita	88
Perintö- ja testamenttiasioita	838
Vuokra-asioita	670
Muita esineoikeuteen kuuluvia asioita	131
Työ- ja palkka-asioita	546
Muita velvoiteoikeuteen kuuluvia asioita	389
Sosiaalivakuutusasioita	287
Veroasioita	132
Eläkeasioita	121
Liikennerekkoja	58
Muita rikosasioita	115
Täytäntöönpano- ja ulosottoasioita	118
Konkurssiasioita	20
Sekalaisia asioita	206

Yhteensä 6 474

Vuoden aikana vireille pannuista jutuista tuli, mikäli se riippui oikeusaputoimiston toimenpiteistä, kertomusvuonna käsitellyiksi tai kirjoista poistetuiksi 3 401 asiaa, kuten näkyy seuraavista luvuista:

Laadittu asiakirjoja	1 729
Sovittuja asioita	335
Voitettu oikeudenkäynnissä	693
Hävitty oikeudenkäynnissä	70
Jätetty eri syistä sikseen	375
Jätetty eri tuomioistuiniin ja virastoihin	199

Yhteensä 3 401

Seuraavaan vuoteen siirtyi 294 asiaa.

Holhousapuasiat. Vuoden aikana määrättiin holhousasioita hoitavalle apulaisoikeusavustajalle 42 uutta holhoustointia. Holhotavia kuoli vuoden aikana 11 ja täysi-ikäiseksi tuli 5. Holhouksia oli vuoden päättyessä 223. Yleisluontoisia uskotun miehen tehtäviä tuli vuoden aikana 15 ja sen lisäksi 12 uutta uskotun miehen tehtävää toimiston avioero- ja syntyperäjutuissa. Holhousapuasioissa käytiin 24 oikeudenkäyntiä ja toimiston antamissa uskotun miehen tehtävissä 36 oikeudenkäyntiä Helsingin raastuvanoikeudessa. Asiakkaita kävi keskim. kolme päivässä. Holhouspalkkioita perittiin vuoden aikana 42 647 mk. Holhottien omaisuuden säilyttämistä varten vuokrattiin varastotilaa talosta Pengerkatu 35. Tämä varasto muutettiin vuoden lopussa taloon Väinölänkatu 5.

Oikeusaputoimiston *menot* kertomusvuonna olivat 367 392 (319 073) mk.

Vuoden aikana kertyi maksuttomasta oikeudenkäynnistä annetun lain mukaan toimiston lakimiehille ja notaareille tuomittuja asianajopalkkioita 100 739 (106 572) mk sekä asiakkaiden vastapuolilta perittyjä korvauksia 647 (593) mk.